

Joseph Luns, Ik herinner mij...

Source: LUNS, Joseph. Ik herinner mij., Vrijmoedige herinneringen van Mr. J.M.A.H. Luns zoals verteld aan Michel van der Plas. Leiden: A.W. Sijthoff, 1971.

Copyright: (c) A. W. Sijthoff's Uitgeversmaatschappij N.V., 1971

URL: http://www.cvce.eu/obj/joseph_luns_ik_herinner_mij-nl-ef85577a-ce94-4276-95a7-741a5d1d973a.html

Publication date: 04/09/2012

Joseph Luns, *Ik herinner mij...*

[...]

Naarmate tijdens de Tweede Wereldoorlog voor beide landen de nationale vrijheid weer in zicht kwam, werd ook het besef levendig dat de tijd voorbij was dat elk van de twee zijn eigen beleid kon bepalen, economisch maar ook op andere terreinen, ongeacht de belangen van het andere land. Steeds meer werd duidelijk dat een dergelijke politiek niet meer paste in het moderne economische en politieke bestel en plaats moest maken voor overleg en samenwerking. In 1944 is in Londen de eerste Benelux-overeenkomst gesloten nadat ook Luxemburg accoord was gegaan met de voorgestelde opzet. De loop der gebeurtenissen na de oorlog heeft de overtuiging slechts gesterkt, dat overleg en samenwerking noodzakelijk waren. Daarnaast bleek telkens dat de stem van de kleinere landen, in een wereld waarin zij met steeds grotere eenheden te maken hebben, verloren dreigt te gaan, als zij ook niet zelf door een intensief samengaan en verenigd optreden een krachtiger geluid kunnen doen horen. Zo hebben de drie Beneluxlanden, in een gezamenlijk optreden, een belangrijk aandeel gehad in de totstandkoming van het Brussels verdrag, waarmee voor het eerst vorm werd gegeven aan het denkbeeld van collectieve verdediging, en dat de directe voorloper van de N.A.V.O. kan worden genoemd. En daarna is, zonder ophef, maar gestaag en ononderbroken, de samenwerking en het samengaan gegroeid.

Ik heb mij altijd zeer voor de Beneluxgedachte en voor de verdere uitbouw en integratie ingezet. Het staat vast dat de Benelux een grote invloed heeft gehad op het proces van éénwording in Europa. Het was mijn overtuiging dat een nauw geïntegreerde Benelux van kapitaal belang was voor Europa; men had hier een voorbeeld dat tot navolging noodde. Ik heb eens in een rede een nieuw werkwoord geïntroduceerd: 'Beneluxeren'. Ik bedoelde daarmee: propaganda bedrijven voor de Benelux door op het voordeel van verdere integratie te wijzen.

Helaas is er nog altijd controle en oponthoud aan de Beneluxgrenzen. Voor personenauto's is het al heel gemakkelijk geworden; voor het vrachtvervoer blijft het een moeilijke zaak. Want men kan zich wel voorstellen dat douane's toch moeten controleren of een vrachtauto werkelijk Beneluxgoederen vervoert of niet. Doch men zou procedures moeten vaststellen om een einde te maken aan de controles aan de binnengrenzen.

Intussen is de gedachte aan verdere integrerende maatregelen in de Benelux wat op de achtergrond geraakt. Ik constateer dat de E.E.G. meer aandacht krijgt dan de Benelux, en dat is ook wel begrijpelijk. Maar net zo goed als de Benelux zelf met zijn toenmalige aspecten van exemplarische waarde kon zijn voor de naar eenheid zoekende landen in West-Europa, is het nu opnieuw mogelijk dat in de naaste toekomst de verdere integratie binnen de Benelux andermaal een stimulans zou kunnen vormen voor de E.E.G. Ik zou mij bijvoorbeeld kunnen voorstellen dat er een gelijkvormige rechtspraak komt, dat er Benelux-Kamers van Koophandel komen. Iets anders is of er op korte termijn ook Benelux-ambassades zouden kunnen worden opgericht. Dat lijkt mij moeilijker te realiseren. Maar al heel vaak geven de Beneluxlanden (dit is iets wat men zich maar zelden realiseert) identieke nota's uit, die precies op elkaar worden afgestemd qua inhoud, taal en datum van indiening.

En zo kan het dan gebeuren dat er ergens in den vreemde drie ambassadeurs achter elkaar naar binnen komen om gelijklopende nota's te overhandigen namens de drie regeringen van de Beneluxlanden. En zeer vaak steunen de Beneluxlanden elkaar op verzoek bij démarches van een van de drie partners.

De samenwerking op het terrein van het buitenlands beleid is veel beter dan wel naar buiten blijkt. Het is begrijpelijk dat in het algemeen alleen divergerende problemen naar buiten bekend worden; die, waarover men het eens is, spelen zich af buiten de openbaarheid. De samenwerking vindt haar meest efficiënte vorm in het politieke vooroverleg dat herhaaldelijk tussen de drie Beneluxlanden plaatsvindt. Er bestaat een speciale ambtelijke commissie ter coördinatie van het buitenlandse beleid; deze commissie staat onder leiding van de drie directeuren-generaal van politieke zaken; in beginsel komt deze om de twee a drie maanden bijeen. In de N.A.V.O. stemmen de drie regeringen hun beleid zoveel mogelijk op elkaar af ter bevordering van de militaire integratie en bij het beraamen van maatregelen om het communistische

machtsstreven het hoofd te bieden. Ook bij de Verenigde Naties onderhouden de Beneluxdelegaties geregeld nauw contact.

[...]